

Stev. (No.) 81.

Chicago, Ill., 30. marca (March), 1909

Leto (Vol.) IV.

Od blizo in daleč

Po njujorskem borznem položju se uvoznina, za jeklo in železo, kot jo določa tarif, ni znižala, ampak zvišala. Gre se tukaj za navaden trik. Za uvoznino ni serodajna inozemska cena, ampak domača. Ta določba dela znatno uvoznino za iluzorično. V praksi bo colnina, ako jo potrdi postavljajni zbor Zdr. drž. višja kot sedanja.

Vzlie temu jasnemu dokazu pa industrijelecevi za jeklo in železo ni bilo sram, znižati plačo delavcem v jeklarnah in železarnah.

"Amer. Slov." poroča, da trst za jeklo in železo ne bo znižal plač delavcem v jolietških tvornicah.

Ne, v tvornicah v Jolietu so plače že danes tako nizke, da se jih več znižati ne more.

Z novo uvozninsko lestvico ne bodo delali le dober "kšeft" trstjani za jeklo, ampak vsa verjad, ki se redi o profitu.

Brzojavno se poroča, da so veletržci s čajem izrekli, da bo treba v prihodnje plačati 10c več za funt čaja, kot se plačuje sedaj. Uvoznica za funt čaja je pa le 8 centov.

Zdaj bodo kramarski žepni tatovi profitirali se posebej pri vsakem funtu čaja 2 centa. Ta račun je teoretičen, v resnici bodo pa "zaslužili" še več.

Tako režejo kapitalisti jermene ljudstvu iz kože. Če bi vso uvozninsko lestvico dali na kričeno rešet, bi se dokazalo zopet jasno, da je ljudstvo zopet operirano vsepovsod.

Se neko drugo točko tarifa je treba, da si jo ogledamo. Po novem tarifu so davka na dedščino prosti cerkvene družbe, misijoni, vzgojevalni zavodi, bolnice in splošni dobroteljni zavodi. Zapršne za znanstvene, patriotične in enake namene so davka proste, ako ne obstoje te zapršne v danju.

Samoobsebi je umevno, da bodo aviti ljudje pod plaščem te točke sleparili. Tisočeri del svote, ki se bo poverila državi, bi zadostovala, da bi bilo nebroj delavskih družin srečnih za vse svoje žive dni.

Siromakom se nakladajo novi davki, bogatinom se pa da prilžnost, da se izognejo plačevanju davkov.

Kar se pa tiče cerkve z njenim dobrim železdem in nenasitno bižago, kaj naj rečemo o tem? Nič drugega, kot da se ji v republiku vzlie zatrdilo, da je ločena od države, prav dobro godi.

Razni špekulantje so že razvili živahno delavnost, ker je trst za led razglasil, da bo povišal ceno ledu.

Is države Connecticut se poroča, da tam rastejo ledenice kot gobe po dežju iz tal. 5000 mož je mimoli teden sekalo led blizu Winsteda in 75 železniških voz ledu se je odposlalo vsaki dan iz New Harforda. Ljudje, ki imajo denar, spravljajo led v ledenice.

Ako so špekulantje v Connecticutu lahko našli led, ker pričakujejo dobrih cen, tedaj bil trst lahko našel še več ledu v državi Maine, da ne bi bilo treba držati ledu tako visoko, da bo dražji kot premog.

Iz vladnega poročila posnemamo, da je trst za tobak tekom desetih let vničil nad sto neodvisnih tvrdk. Nekaj malih tvorničarjev, katerih še ni do danes potemil trst v kot, ne bo uteklo svoji usodi — polomu. Nekaj tvrdk, ki se še danes nazivljejo "neodvisne", so tudi v trstu. In to radi trgovskih zvez.

Trst za tobak obstoji iz naslednjih družb: American Tobacco Co., American Snuff Co., Ameri-

can Cigar Co. in British American Co. Te družbe obstoje iz 82 tvrdk v Zdr. drž., na Cubi in Porto Rieu.

Trust vlada deset mož, ki posedujejo 60 odstotkov delnic. Vloženega kapitala je 316 milijonov dolarjev.

Delavno ljudstvo mora najskrbnejše opazovati delo takih družb. Centralizacija kapitala je voda na mlin za delavno ljudstvo. Ložje je nastopiti proti enemu podjetniku, če so delaveci organizirani, kot pa napram sto malim podjetnikom.

Ali delaveci morajo biti organizirani! Zaponnite si to!

Veter je zanesel minoli teden dva letaka na našo uredniško mizo. Enega je razposlalo društvo sv. Petra in Pavla, št. 30 K. S. K. J., drugega pa društvo sv. Štefan št. 1. K. S. K. J. V obeh letakih se protestira, ker je kupil predsednik K. S. K. J. v Jolietu stavbišče za dom K. S. K. J. za \$3200 brez vednosti zunanjih družtev.

Ako bi predsednik kakšne jednote kaj sličnega zvršil pred desetimi leti, bi se živ krst ne upal ziniti besedice. Danes je drugače! Tudi v katoliški jednoti zahtevajo danes člani ljudsko upravo. Znamenje, da se ljudstvo povsod vpira avtokraciji in da zahteva svojih pravic.

Komaj je Taft zasedel predsedniški stolec, že je dal delavcem breo. Ob 72. letnici rojstva Grover Clevelanda je Taft posebno hvalil Clevelanda, češ, da je ob času stavke v Pullmannu in železniške stavke poslal zvezne vojake v Chicago, da je varoval avtoriteto Zdr. drž. in ukrotil družalj. Druhalj imenuje Taft stavkujoče delavce. Delavci naj si to psovko dobro zapomnijo do prihodnjih volitev, ko bodo republikanci zopet pri njih beračili za glasove.

Se danes se dobro spominjajo, da je Altgeld, takratni gubernator države Illinois, protestiral proti pošiljati zveznih vojakov, da je izjavil odločno, da ni pouda za nastop vojaštva. Vzlie ugovoru je pa Cleveland poslal vojake v Chicago. In Taft hvali Clevelanda.

Zdaj je morda vsakemu delavcu jasno, kaj mu je pričakovati ob času stavke od republikanske vlade? Krogelj in nabrušenih bajonetov!

Mesto Chicago ima za brezposelne delavce nič. Pač pa ima \$300.000, da jih vrže na cesto.

Mestni svet je sklenil, da bo kupil južno ulično železnico (Southern Street Railway), ki je komaj vredna \$450.000, za \$775.000. To višjo svoto ji plača mestni svet radi tega, ker vrne družba mestu koncesijo nazaj, predno je doba za koncesijo potekla, dasi je družba svoječasno dobila to koncesijo od mesta zastoj.

In to darilo mora mesto zdaj plačati visoko. Tako se gospodarji v kapitalistični človeški družbi. Kapitalistom se daruje tisočake, brezposelnim delavcem pa policijske količe!

Delavci v Nemčiji se zdaj lahko veselo. Vsed srečnega vojaškega transporta z zrakoplovom grofa Zeppelina bodo ministri zahtevali zopet denar za nove priprave za splošno klanje — vojno. Zahtevali bodo novih ladij in nehosa naskakujoče zrakoplove, pomnožite vojne sile na morju in na kopnem. Ako bodo tako redili moloha — militarizem, kako dolgo bo trajalo, da bodo slaniki in krompir postali delikatasa, ktere bo le redko videti na mizi delavske družine?

Pred dvema tednoma so advokatu Whitla v Pa. ukradli zlikovci dečka, da so advokatu izsilili 10 tisoč dolarjev. Zlikovce so prijeli v Clevelandu, O.

Komaj se je vest raznesla, da

so zlikovci ugrabili dečka, je ameriško rmeno časopisje zahtevalo, da naj deželni zbori za te vrste zločin določijo smrtno kazen. V ti zahtevi se zreali vsa hinavščina ameriškega rmenega časopisja.

Pred šestimi leti je zloglasni "Pat" Crow ukradel v Omahi dečka Cudahy. Po zakonu bi moral ta človek še danes sedeti v ječi. Ali premeteni "Pat" se je spreobrnil, hlinil je pobožnost in izupistilo so ga iz ječe. Danes hodi "Pat" kot evangelist po republiku in priporoča vodo in grmi proti vino, pivo in žganjpitju.

Mi smo prepričani, da bodo isti rmeni časniki, ki so zahtevali smrtno kazen za ugrabljenje otrok, drugičkrat prinesli cele kolone o misijonu, na katerem je dosegel evangelist "Pat" velikanske vspehe. Tako se farba ljudstvo v ti republiku!

Še enkrat moramo povdariti, da je znižanje delavskih plač v jeklarski in železarski industriji nesramno izzivanje. Celo konzervativni listi se zgražajo nad jeklarskimi in železarskimi podjetniki, ki so delavcem povišili hrano malo višje.

Podjetniki so sedem let želi obilo; zdaj pa tudi nimajo nobene zgrube, ker je uvozninski tarif tako prikrojen, da jih varuje.

Znižanje plač ni le nesramno izzivanje, ampak je tudi navadno izsilstvo napram delavcem. Podjetniki hočejo prisiliti delavce, da bi delavci za nje šli pri kongresu po konstanj v žrjavico. Podjetniki hočejo ostrejši uvozninski tarif, večji profit. Za to so pa delavce ndarili s palico lakote.

Ali se bodo delaveci iz tega kaj naučili? Ali bodo še demokrate in republikance volili v postavodajne zbore, da jih bodo ložje drli podjetniki? Mi upamo, da se bodo delavci, spametovali in nekoga dne pri volitvah pometli z vso kapitalistično bando.

Te dni so smo zoznali zopet za nov kapitalističen zločin.

Iz Hamburga se poroča, da so zaprli lastnika parobrodov in jadrnic, ker je sistematično potapljal ladje na morju, ktere je zavaroval visoko. Podkupil je mašinste, da so potopili parnike na odprtem morju. Trikrat se mu je obneslo, v četrtič so ga pa zasačili. Ta kapitalistični "žentlmen" se piše Alfons Ahrens.

V resnici tudi ta kapitalistični zločin ni popolnoma nov. Saj na kopnem doživimo skoraj vsaki teden, da hišni posestnik zapali svojo napolpodrto in staro hišo, da potegne visoko zavarovalnino. Med požigom na suhem in potapljanju parnikov na morju je le ta razlika, da je človeško življenje na morju v večji nevarnosti, kot pri požigu na suhem.

V današnji kapitalistični družbi se pa kapitalisti pri svojih zločinih ne brigajo za človeško življenje. Njim je profit nad vsem, zato se ne jokajo, če mora radi profita nekaj ljudi na drugi boljši svet, kjer ni kapitalistov in sužnjev.

Stavka brzojavnih in pošt-nih vslužbencev v Parizu se je končala v prih zadnjih. Vslužbeni so lahko zadovoljni, izvojevali so zmago, vlada je pa pomnišana. Ni bilo treba barikad, ne krvolitja — morda stavka je ugnala vlado v kozji rog tako, da je morala pri delaveh prosjačiti za mir in spravo.

Tako je povsod, kjer so delavci organizirani strokovno in politično. Tam se zmaguje s stavko, volilnim listkom in dostojnimi pouličnimi demonstracijami. Zatorej je neumnost sanjati o krvavih prekucajih!

Kapital je zaloga mišičevja od strani delavcev.

Socijalizem je gradljiv, kapitalizem je uničujoč.

Cenjene čitatelje opozarjamo na članek g. Kakerja na 3. in 4. str.

ZNIŽANJE PLAČE.

Cambria Steel Company v Johnstown, Pa., ki ima vposelnih 18 tisoč delavcev, naznaja, da bo s prvim aprilom znižala vsem delavcem plače in sicer za 10 proe. Za vzroke se je navedlo, da ni zahtev za jeklo. Nizke cene, ki vladajo sedaj — mislijo magnati — bodo prinesle zopet naročila. Te misli jeklenih magnatov pa niso utemeljene. Kapitalisti bi morali pogledati globlje kaj je temu vzrok, da ni zahtev za jeklo.

Razne industrije so zadnji čas znižale plačo delavcem, ali pa jih nekaj odsvolvi. Prorokovanja socializistov se čimdalje bolj uresničujejo. Od kar je izbruhnila kriza za razmere vedno slabše. Kapitalistično časopisje je ves ta čas pisalo "o zadnji krizi", vse pa kaže, in ravno iz tega časopija je tudi razvidno, — da ta kriza še nima preteklosti, marveč trčimo še prav globoko v nji. Nad nami je doba industrijalne stagnacije. Ta mora preiti svojo pot. Kapitalisti niso vstanu delati čudeže in vtiriti nje pot čez noč. Iz obličja v obličje morajo gledati in čakati odrešenja. Miljon brezposelnih se zaman ozira nanje. Ti ne morejo vpsoliti delavcev; ni dobičkanosno, ker se nič ne razpečava. Gospodarska nemoč je še "elika.

Kapitalisti lahko pobijajo logiko socializma, ampak logike gospodarske šibe, ki jih tepe prav sedaj, niso vstanu pobiti.

ANEKSIJA MEXIKE.

Pod tem naslovom piše Appeal to Reason od zadnjega tedna sledeče:

Morda je nekaj ljudi, ki vedo ali sanjajo, da nameravajo ameriški kapitalisti gospodarsko aneksirati Meksiko — in stem prizadati ameriškemu delavstvu velik ekonomičen udarec.

Appeal je — po dragocenih poročilih, ki so zanesljivi — dobil natančne podatke, ki govorje, da so ameriški kapitalisti iz Wall streeta investirali pol drugi biljon dolarjev v meksikanske železnice, rudnike, šmelece, bombaževe mline in mnoge druge industrije. Največji mlin za bombaž bo sedaj v Meksiki.

V tej kapitalistični konspiraciji — aneksirati Meksiko Zed. državam pa nakupu lastnikov — je Diaz, vladar Meksike v sporazumu s kapitalisti iz Wall streeta. Vsa stvar je dobro preštudirana. To pomeni, da bo 14 milijonov meksikanskih delavcev vzelokruh ameriškim delavcem in da bodo le-ti delali za 25 centov na dan.

Ameriški mezni delavec, se li zavedaš, kaj to pomeni? Mogoče še ne, toda čas bo kmalu prišel, ko boš čutil to, če imaš še sploh delo in če se ti še ni utrgalo v plači. Teh 14 milijonov je za tvojim delom in za tvojim zaslužkom.

Delavec, pomisli o stvari natančneje; se izplača. Zapiranje in preganjanje delavskih voditeljev v Meksiki je en del te velike kapitalistične konspiracije. Če se meksikanski vladi posreči udušiti delavsko gibanje, ki je naperjeno proti tej kapitalistični nameri, potem bo slaba za ameriške delavce.

V prihodnji številki bomo prinesli popis tistih magnatov, ki so dobili koncesije od meksikanske vlade za uvedbo raznovrstnih industrijalnih podjetji tamkaj. Ves kapital bo v prometu in delu s peon delavci, ki bodo zaslužili le 25 centov na dan. Na ta način bodo ameriški kapitalisti izkoristili — po eni strani meksikansko državo in nje ljudstvo, po drugi pa prizadali ameriškemu delavstvu materijalen udarec.

Pazite toraj na prihodnjo izdajo "Proletarca", kjer bo natančno popisano, kako danes razmere pravzaprav stoje. Pokažite delavcem, ki ne čitajo tega lista, kako se izigrava ameriško delavstvo od strani ameriškega kapitalizma in kako gre washingtonska vlada v tem delu, meksikanski vladi na roko.

Naravno je, da vse kapitalistično časopisje o tem previdno molči.

DAJTE LJUDEM, KAR JE LJUDSKEGA!

Zdaj, ko je kriza, je tudi čas, da ljudstvo uživa narodno bogatstvo.

Dva milijona delavcev imamo v republiku brez dela; lačni, boasi in razcapani so. Ženske in otroci stradajo in prosijo miloščine pri dobrotvornih društvih in občinskih upravah.

Ali ni to nespametno in neumno? Ali niso kapitalistični listi vedno trdili, da živimo v najboljši državi, republiku. Ali niso vedno poročali, koliko stotakov dolarjev bi prišlo na vsakega prebivalca, če bi se narodno premoženje razdelilo?

Industrijske družbe se danes delijo masne dividende ljudem, ki tudi z mezincem niso genili, da se je povečalo narodno premoženje. Trusti, banke iz razna industrijsna podjetja še danes poročajo o mastnih in debelih profitih. Ljudje-bogatini, ki imajo navado, da žive o žuljih drugih, in ki pravijo: za nami vesoljni potop, še danes žive v krasnih palačah, se vozijo v avtomobilih in prirejujejo lukulske pojedine vprav tik okraj, kjer je največja beda, kjer spe pod mostovi in kanalih gladni bosjaki.

In kakšne pojedine prirejujejo? Sredi dvorane so umetni ribniki z vodometi, ob ribniku pa stoji sadno drevje z juga in stegniti je treba le roko po zrelem južnem ovočju. Mize se šibe pod težo jedil, v čašah se peni šampanjec in v steklenicah se žare najbolj plemenita vina. Krogkrog po dvorani so pa umetniško nastavljene dragocene cvetlice, ki vsaka stanje premoženje. Narodno mora biti res veliko, ako je mogoče prirejata take pojedine!

Vi trojtie in zajedaei, dajte ljudstvu, kar je ljudskega. Zakaj se skrivate pred ljudstvom pri svojih lukulskih pojedinah? Zakaj ne povabite ljudstva, lačnega ljudstva, ki je proizvedlo vse bogatstvo v republiku, na te pojedine? Ali vas je sram pred ljudstvom, ki je obdelavalo zemljo, delalo globoko pod zemljo in v tvornicah, da vi sedaj uživate, ko je ljudstvo brez dela in trpi bedo?

Vi trojtie in zajedaei v svili in baržunice niste delali nikdar; pripomogli niste nič, da lahko narodno gospodarski stastistiki izjavljajo bahato, da je naša republika najbogatejša dežela na svetu.

Sram vas je ljudstva pri svojih pojedinah in na svojih sestankih! Ali ni vas bilo sram ropati ljudstva za nadvrednost, katero je izdelalo s svojimi pridnimi rokami in svežim umom in spravilo to nadvrednost v svoje blagajne in shrambe, da lahko sedaj uživate, ko ljudstvo uživa gorje, ker je brez dela.

Trojtie in zajedaei! Hinavsko povdarjate, da živimo v dobi človekoljubja in zidate tistemu na čast in nosne cerkve, ki je učil: Ljubi svojega bližnjega kot sam sebe. Gluha so vaša usesa za stok in za jok od gladu umirajočih brezposelnih delavcev, njih žen in otrok. Vzlie grozni bedi, ki vlada med ljudstvom, hitite vi od zabave, od pojedine do pojedine. Bogati nedelaniči, vi uživate, ljudstvo pa bede umira...

In to je zločin, kakršnega zamore prouzročiti le kapitalistična zver, v kateri so zamrla vsa boljša človeška čutila. Dajte ljudstvu, kar je ljudskega! Bogati pridaniči tega ne bodo storili; tatovi v palačah bodo zatrjevali še v bodoče, da je njih bogatstvo postavno zasluženo lastnina.

Kaj pa ljudstvo? Ljudstvo se pa naj pa iz te gospodarske krize nauči, da mora postavno nastopiti proti zajednem v človeški družbi, rabiti mora isto orožje proti njim, kot ga rabijo zajedaei napram ljudstvu, ako noče ljudstvo ob gospodarskih grizah umirati lakote. In to orožje je zakon.

Ako hoče biti ljudstvo gospodar narodnega bogatstva, ako hoče imeti, kar mu gre, potem se mora pridružiti tisti stranki, ki je sprejela v svoj program zakonito razlastitev lastnikov, ki posedujejo sredstva za splošen obrat in proizvajanje. To je pa sprejela le socialistična stranka, le socialistična stranka se bori za zakonit preobrat današnjega gospodarskega reda, za podružabljenje vseh produktivnih sredstev. Ni torej potrebno klicati: Dajte ljudstvu, kar je ljudskega. Ljudstvo lahko s pomočjo volilnega lista zakonitim potom vzame vse, če je pametno, kar je njegovega.

Zavertnik Jože.

VSAKEMU SVOJE.

Glas Naroda je hitro ponatisnil zaviti in neresničen dopis v zadevi Korčeta, kateri je zagledal luč sveta v Blue Islandski mlakici. To je dokaz, da ni nobeno sredstvo preumazano, kadar se gre za koristi žepa.

Glas Svobode išče že po dveh številkah največjih šuftov eelega sveta. — Konda, Majfer, ali nimata nobenega ogledala?

Jolietška gospoda je vrgla med svoje ovčice zadnjo bombo, ktera mora učinkovati, namreč; ali naj gremo v Chicago med socialiste? Kaj poreče k temu Blue Islandski Pavliha, kateri se počuti tako dobro med njimi?

In še nekaj svetujemo Jolietčanom: čistite med svojo organizacijo, ne utikajte pa nosa tje, kjer vas nič ne boli.

Glas Naroda je priobčil nekaj program pod skupnim naslovom: Chicago. To je dobro, le škoda, da je tako nejasno, kajti povedati bi se dalo vse tisto z nekatereimi stavki tako, da bi vsak razumel.

Kdor kazi mir, je kazimir, pa naj se skriva kjer hoče in kakor hoče. In takim ljudem bodemo gledali na prste, pa če obležjo še tako blagoslovljeno kuto.

V bodočih številkah hočemo vedno poročati, koliko kolon posvete Konda osebnemu blatenju, v katerem je vsekakor če ne prvi, pa vsaj največji mojster.

Konda meče okrog Efijalte. Brrrrrrrr. Ta je taka, kot bi se kotel loncu rogaj, kako je črn.

Kako pa naj imenujemo človeka, kateri se poslužuje v dosegu svojih umazanih namenov najnižjih sredstev? Ali ni beseda Efijalj prečasten naslov zanj?

IZ STRANKE.

Sodrag Jas. P. Larsen, tajnik obtožnega odbora soc. stranke okraja Cook, naznanja, da bo v petek dne 2. aprila t. l. zašlišba glede "Glas Svobode" in da bo imel Konda zagovornika, advokata. Slovenski socialistični klub št. 1, ki je vložil zatožbo — zastopata sodr. Frank Petrič in Frank Udovič. Na priporočilo sodr. Fr. Petriča je klub preskrbel za to razpravo stenografa.

Listu v podporo. Joe Bratuš, Joliet, Ill., 80c. Hvala!

PROLETAREC LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA. IZHAJA VSAKI TOREK. Lastnik in izdajatelj: Jugoslovanska delavska tiskovna družba v Chicago, Ill.

PROLETARIAN Owned and published EVERY TUESDAY by South Slavic Workmen's Publishing Company Chicago, Illinois. JOHN GRILEC, President; JOHN PETRIČ, Secretary; ANTON PRIBERN, Treasurer.

DOPISI. Joliet, Ill., 3.—25. 1909. Dragi mi Proletarec!

Pred vsem se imam zahvaliti uradništvu, ker me je tako dolgo in potrpežljivo čakalo na naročnini. Danes vam torej pošiljam celoletno naročnino in 50c. listu v podporo.

V drugem slučaju se imam pa zahvaliti uradništvu, ki tako dobro "vača" črnosukneže in njih mobilizacijo v New Yorku. Prekanjeni so ti kutarji res, ampak pravočasno se jih je pogruntalo in gotovo je, da jim bo to škodilo in da ne bodo izpeljali svojega manevra.

Tukaj v Jolietu se tista Rafaelova družba večinoma dopade; seveda so tudi tiste sorte tiči, ki slišijo k črni paradi. Joliet je eno strašno klerikalno gnezdo, kjer rega komandirajo "fotri" in pa ljudje, ki se jim pravi kimoveci. Mogoče bo kdaj bolje. S socialističnim pozdravom. Josip Bratoš.

Glencoe, O., 22. marca. V predzadnji številki Proletarca se je priporočilo sodrugom, naj se neha s polemiko G. S. in njegovim lastnikom, ker da je vse vkup preveč umazano. Jaz pa pravim, kaj bo po potlej G. S. pisal, če ne bo imel nikogar za pregovarjati se. G. S. se živi le od odpadkov našega dela in je podoban opici, katero vodi Taljan na vrvi. Najbolje za vse je pač to, da se g. s. prezira.

Na konvenciji v oktobru bomo pa že nekaj ukrenili, da se kaznuje opičarje. Edino sredstvo, da se ognemo polemike je torej, da ne čitamo g. s.

Ignac Žlemberger. Cleveland, 20. marca 1909. Cenjeno uredništvo "Proletarca". Prosim dajte prostora tem vsticam v Vašem cenjenem listu:

V Clevelandu se je izrekla danes po sodniku McGannon sodba, ktera kaže, da se tudi tukaj v Ameriki ne sme krasti čast in dobro ime poštememu človeku bodisi od strani merodajnih, ali nemerodajnih krogov.

Obravnavala se je namreč že znana zadeva nekdanj obstoječe evrdke "Korče in Benedik". Znano je, kako so listi, žalobog tudi nekteri slovenski, zvrčali sokrivdo na gospoda Korče-ta, akoravno on nikdar ni skupno deloval z Benedik-om in tedaj tudi ni in ne more biti odgovoren za to, kar je storil Benedik. Benedikovo lahko miselno in brezvestno ravnanje so porabili nasprotniki g. Korče-ta v to, da so ga javno blatili, mu jemali poštemo ime ter ga hoteli spraviti ob zaupanje, katero uživa pri svojih rojakih. Čudno je le to, da se je tudi avstrijski konzul, Hugo Silvestri, postavil na stališče njegovih nasprotnikov ter pisal neresnične članke v angleške liste; pa temu gospodu je zagovornik g. Korče-ta pri obravnavi dne 18. marca, ktera se je potem preložila na danes, tako posvetil, da ga je polila rudečica od srama nad svojim pristranskem početjem in da si h konečni obravnavi sploh ni upal več priti. Vprašamo s tem, ali ni mogel avstrijski konzul po-

čakati izida proti g. Korče-tu vpe-ljane preiskave in sodnikovega izreka? Ali je imel avstrijski konzul pravico izreči svoj sodbo proti g. Korče-tu in pošiljati v javnost neresnična poročila prej, ko je bilo po pričah dognano kako stvar v resnici prav za prav stoji?

Ta neresnična poročila so prišla iz angleških v nemške in slovenske liste in so bila, kot na pol uradna, sposobna doseči svoj namen, namreč vzeti g. Korče-tu dobro ime in zaupanje. Tako postopanje avstrijskega uradnika se že samo sodi, sodil ga je pa danes tudi zakoniti sodnik, kateri je g. Korče-ta popolnoma oprostil vsake krivde.

Angleški listi, kateri so verjeli konzulovim poročilom, so današnje sodbo takoj objavili, istotako tudi tujakšnji nemški list, ter g. Korče-tu tako dali zadoščenje za storjeno mu krivico. Kaj bo delal sedaj avstrijski konzul, ki se je tako odločno postavil v vrsto njegovih nasprotnikov ter s Konda-tom in z gospodo okoli "Clevelandske Amerike" tako rekoč tekmoval v blatenju svojega rojaka? Ali se pravi zastopati koristi svojih podanikov, oziroma rojakov, če skuša avstrijski konzul z neresničnimi poročili krasti dobro ime poštememu možu? O tem pristranskem postopanju g. konzula bi lahko spregovorili tako glasno besedo, da bi prišla na ušesa ministerstvu na Dunaju. Za danes rečemo le: srečni smo, da nismo več avstrijski podaniki!

Tudi Konda-tov šmirpapir bo delo zadelo prej, ali slej zaslužena kazen.

"Clevelandska Malerika" pa le naj nadaljuje z blatenjem svojih rojakov in sosedov, sodni dan bo delal prišel tudi za njo, kakor je prišel za rajno "Novo Domovino". Z osebnimi napadi kopljejo grobkopi "N. D." tudi jama "Clevelandski Ameriki" Vprašamo te gospode: Kaj vam je g. Korče storil hudega, da ga kot svojega rojaka, tako napadate? Mu li morete dokazati le eden slučaj, da bi bil on kot javni notar v Clevelandu storil komu kakšno krivico? Nasprotno! Zastopal je in še zastopa svoje rojake pri sodnih in je tako že marsikterem pomagal odškodnino, pa tudi večkrat zastopaj zagrabili Benedikovo nepravno ravnanje za svojo reklamo, ker vam teče že voda v grlo in ker so se delničarji tiskovne družbe bojda že naveličali pokrivali izgrubo iz lastnega žepa. Mislili ste si: Zdjaj bo delo ljudje nosili trumoma denar nam in mi ga bomo porabili tako, kakor smo ga že enkrat ko se je A. C. pisala še N. D., pa zmotili ste se.

Mi smo prepričani, da vse blatenje, ki prihaja od strani škodoželjnih ne bo škodilo g. Korčetu, ker ga vsi dobro poznajo, škoditi pa zna to občutno tistim, ki se jim je tako mudilo osoboditi ga.

Star pregovor namreč pravi, kdor drugim jama koplje, sam vanjo pade. In to se zna zgoditi ljudem hitre sodbe prejalislej. Clevelandčan.

GOSPODARSTVO V VATIKANU.

Ameriški popotovatelj W. E. Curtis je bival dalje časa v Rimu. Tu je prišel v stik z osebami, ki so v najbližji okolici papeža. Kar je izvedel od teh je obelodanil.

Hočemo navesti nekatere zanimivosti iz Vatikana. W. E. Curtis pravi med drugim: Ko je sedajni papež Pij X. prišel iz Benetk, kjer je bil patrijarh v Vatikan, da bi nastopil vladu v katoliški cerkvi, je imel velike denarne težkoče. Dragi pogreb Leona XIII. je izžrpal papeško blagajno, v kateri itak ni bilo posebno veliko denarja več, ker so si veliko svoto denarja kardinali med seboj porazdelili. Govorilo se je da je imel Leon XIII. v svoji spalnici skrit ogromen zaklad in tudi se je o tem pisalo, toda tega zaklada niso našli po papeževi smrti, skoraj gotovo so ga gotovi ljudje spravili prej na varno, kot pa ga bi bilo mogoče najti.

Med njegovimi papirji se je našlo 7 milijonov frankov v vrednostnih papirjih in 45 milijonov frankov v dolžnih pismih in vrednostnih papirjih, naloženo v imenu Leona XIII. po kardinalu Rampolu, Mocenu in Crteonu v angleški banki (pri Retšildu).

Ko se je pozorno pregledavalo denarno stanje umrlega papeža, se je dokazalo, da mu je mnogo denarja ukradel prelat Folchi, ki je bil papežev blagajnik. Pod rokami tega pobožnega duhovnika so ginili milijoni, ki so se stekali iz celega sveta, kot Petrov novič; in nihče ni o tem tatvini ničesar vedel.

Ko je pred 20 leti nastala med rimsko buržoazijo velika špekulacijska mrzlica, se je ni moglo ubraniti rimsko duhovništvo; dani niti sam papež Leo XIII. in kardinali ne! Pač ni bil pričujoč sv. duh! Ta špekulacija papeža in kardinalov je bila usodna za papežev blagajno. Papež in kardinali so špekulirali z denarjem in izgubljali pri tem milijone.

Vsled te špekulacijske mrzlice je nastal po nekoliko letih krah in mesto 70 milijonov, katere je zapustil Pij IX. Leonu XIII. kot svojemu nasledniku, je ostalo v blagajni le še 45 milijonov, ostalo je šlo rakom žvižgat.

To dejstvo je odprlo Leonu XIII. oči. Svojo nejevoljo nad kardinali je pokazal tudi na ta način, da je poklical komisijo svetnih uradnikov-strokovnjakov, ki naj bi mu zopet spravili v red knjigovodstvo. Prejšnji duhovniki finančni uradniki so vodili knjigovodstvo tako, da se ni nihče mogel v njem spoznati in da se sploh ni moglo po knjigah konstatirati, kam so izginili tisti milijoni, kateri so manjkali.

45 milijonov, ki so še ostali, je dal papež naložiti v angleški banki, da bi jih gospodje kardinali ne zapravili.

Leo XIII. je obljubil, da bo manjkajočo svoto dopolnil, tako da bo dedščina Pija IX. zopet popolna. Toda te obljube ni mogel izpolniti, ker so se bili v poslednji dobi dohodki znatno znižali.

Ko so bili meniški redovi iz Francije izgnani, je to zelo občutno zadelo papežev blagajno. Po teh samostanih se je izdelovalo opojne pijače in razne druge izdelke, kar je prinašalo raznim samostanom milijone. In naveda da je bila, da se je od teh milijonov pošiljal vsako leto gotov znesek v Vatikan. Ko je Leo XIII. izrazil svoje simpatije francoski republiki, se je zameril francoskim plemenitašem, ki so zaprli svoje denarnice. Iz Francije je prihajala polovica Petrovega noviča, ker je znašalo na leto 15 milijonov frankov.

Španija je sicer pobožna država, ima množico bogatih samostanov, toda iz te države dobiva papež manj dohodkov kot pa iz švicarske republike. Tudi mala Belgija pošilja v Vatikan več denarja, kot pa velika Avstrija, o katere katoličanstvu se povsod govori. Najbolj goreče pa prispeva v papežev blagajno ubožna Irska. Ta je sedaj v tem oziru na prvem mestu, odkar je prenehala prispevati Francija.

Zanimivo je tudi, da je sedajni papež Pij X. postavil na čelo finančne uprave laika, jednega bančnega uradnika, ki je znan vsled svojega trgovskega talenta. Je pač hudo, če blagoslovljenim gospodom ne zaupa niti sam papež več. Ima pač dovolj vzrokov zato, ker v nobenem denarnem zavodu se toliko ne krade kot v papeževi palači. V teku nekoliko let se je izvršilo v Vatikanu mnogo tatvin, o katerih se je poročalo po časopisju; še več pa je bilo tatvin zamolčanih. Papež namreč neče, da bi se izvedelo, da so v poslopu božjega namestnika, tudi tatov in vsled tega skuša vsako tatvino zakriti. Ne krade se samo denar, ampak tudi razne dragocenosti.

Sedaj ko se rapidno zmanjšujejo dohodki papežev blagajne, se na vse mnogo bolj pazi, kot pa prej, ko so se stekali iz vsega sveta milijoni kot voda v Vatikan. V tistih preteklih časih so gospodarili z denarjem kakor na Turškem. Denar, katerega si je marsikateri pobožni revež od ust pritrgal, se je zapravljalo pogosto na pregrešni način. Ko bi pobožni verniki vedeli o vsem tem, bi gotovo več ne pošiljali denarja v Vatikan. Duhovniku pa, ki pobira Petrov novič, bi pokazali vrata.

Tako se gospodari v Vatikanu z denarjem, katerega dajejo delavci, ki ga zaslužijo z krvavimi žulji, z denarjem, katerega si pritr-gajo reveži sebi in svoji rodbini. V Vatikanu pa se goste in zapravljajo denar na še bolj potratne načine kot pa na kateremkoli dvoru. S. M.

1904 VABILO NA BANKET 1909 SKUPNA CHICAŠKA DRUŠTVA S. N. P. J. v proslavo petletnice Slovenske Narodne Podporne Jednote dne 24. aprila ob osmi uri zvečer v gornjih prostorih (št. 1 & 3) Narodne dvorane na 587 So. Centre Ave.

Vabilo na veselico, katero priredi društvo Narodni Vitezi št. 39 S. N. P. J. DNE 18. APRILA T. L. točno ob 2 uri popoldne v Narodni dvorani 587 S. Center Ave. Veselica bo spojena s tombolo in plesom.

Rabite premog? Rabite drva? Ali se selite? Frank Udovič, EKSPRESMAN 539 W. 18th street CHICAGO, ILL.

Splošna prodaja! Ta mesec si prihranite 25% na čevljih in robarjih pri KAPPERS, velika trgovina za obučo West 18th St., cor. Wood St. CHICAGO, ILL.

Zdravljenje v 5 dneh brez noža in bolečin Varicocele, Hydrocele (RAZŠIRANJE ŽIL.) DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST., CHICAGO. (Med. Randolph in Lake St.)

Vedno pri rokah. Zdravnik je mogoče daleč od Vas, toda ako imate doma staro in vredno nemško domače zdravilo Dr. RICHTERJEV Sidro Pain Expeller, zamorete se vedno boriti tudi proti hudim napadom reumatizma, neurralgije, prehlajenja, boleznih v prsih in hrbtu.

Dr. W. C. Ohlendorf, M. D. Zdravnik za notranje bolezni in ranocelnik. Izvrsna preiskava brezplačno.

Vac. Tourek izdelovalec finih Havana cigar. Prodaja cigare na škatlje. Narodne se izvršujejo točno.

JOS. BERNARD-620 Blue Island Avenue Telefon Canal 842

I. STRAUB URAR 336 W. 18th St., Chicago. Ima večjo zalogo ur, veriže, nov in drugih dragotin.

Frank Kvasnič Trgovina z železino, raznim orod in pohištvo. Topravlja peči. 643-645 W. 18th St. Chicago, Ill.

John Klofa 631 Blue Island CHICAGO. Sprejema tuje pravila.

Domača oštarija. Podpisani naznanjam, da točim turno domače vino in dobro pivu. Na razpolago imam tudi prostora DVORANO za veselice, za svatbe in seje. Za obilen obisk se priporoča FRANC CEH, 568 So. Centre Ave.

Halo, Johnny! Kje si pa bil včeraj? Saj veš kje, kjer je največ zabave. Ali še ne da je največ zabave v GOSTILNI John Košiček 590 So. Centre Ave., Chicago.

Jože Sabath advokat in pravni zastopnik in kaskih in civilnih zadevah. Pišite slovenski! 1623-1638 Unity Building 79 Dearborn St., Chicago Res. 5155 Prairie Ave. Phone Drexel 727L.

Leopold Salti ODVETNIK v kazenskih in civilnih zadevah Auto Phone 6065. Office Phone Main 3065 Residence Phone Irving URAD: 27 METROPOLITAN BL Severozap. ogel Randolph in La Salle ulice Stanovanje: 1217 Sheridan Road

Pristno domače vino CATAWBA 70-75c BELO VINO 60c RDECE VINO 50c RDECE STARO VINO 40c RMEÑO VINO 55c Posoda prosta. Te cene veljajo jemalec od 50 galonov naprej; kot 50 galonov se ne pošilja. Viskijam proti predplačilu ali po C. po val Ameriki. Priporočam se rojakom tudi za moje lepo urejene gostilne s izbo pijačami in z vedno pripravljanim stnim prigrizkom. Za dobro in točno postrežbo, tudi za pristnost vina jamčim. JOSIP ZALOKAR 899 Edison Road N. E., Cleveland

sodite, da ne boste sojeni!

red štirinajstimi dnevi napišem v tem cenjenem listu kakomu, kar mi gre! — Na ta članek v obrambo nedostojnim napadom M. V. Ta človek je sedaj zašel v kateri tiči, ter ga v številki svojega lista vrge na glavo. Pred pripalciami ljudmi, katere je on odgo-

oblast radi spisa "Žrtov razmer" list uničila!!! Edino iz tega razloga me je importiral in list "prodal", in hotel pri tej kravji kupčiji tudi še kaj v denarju — profitirati! Vedno me je namreč nadlegoval, naj si kje par sto dolarjev izposodim, češ "da bo prej list plačan" (!) — stem me je očitno hotel pripraviti še ob dotični denar, poleg mojega skoro enoletnega dela, in poleg tega, kar sva mu z g. Molekom že plačala na kup! — Cenjeni čitatelji, presodite sedaj, kedo je nesramen lopov, kedo mojster v prefriganosti in komu se naj lažjivi jezik enkrat za vselej prikrajša. Ista stvar je tudi v vsemi ostalih napadi. Tako postopa on proti vsakomu, kdor mu neče več služiti. Tako postopajo vsi neinteligentni ljudje, ki se s poštenimi sredstvi ne morejo obdržati; takšna je taktika vseh moralnih in duševnih propalcev! Blatiti in zavijati, blatiti in zavijati in spet blatiti in zavijati! — Tako umeva on časnarsko nalogo! Konda nadalje trdi, da sem iz Evrope v Ameriko pobegnil, in me imenuje učiteljsko propalce; pravi, da nesramno lažem kot prava praveca propalca ter da sem humbergar prve vrste, ako trdim, da me je Konda importiral. "Previdnost božja" me je navdahnila s srečno mislijo, da nisem zavrgel dotičnih pisem, s katerimi me je ta čestiti gospod

KOLIKO STANEJO VOJNE.

Koliko krvi in denarja so požrle vojne v prošlem stoletju, naj pokažejo sledeče številke. Napoleonove vojne so požrle 1 milijon 900 tisoč ljudi ter 30.200 milijonov kron; rusko-turška 120.000 ljudi in 480 milijonov kron; spansko-portugalska vojna l. 1830—40) 160.000 ljudi in 910 milijonov kron; francosko-alžirska vojna 110.000 ljudi in 910 milijonov kron; boji in vstanki l. 1848 in 49 so stali 60.000 ljudi in 2400 milijonov kron; krimska vojna (l. 1854—56) 485.000 ljudi in 7320 milijonov kron; francosko-laško-avstrijska vojna (l. 1859) 63.000 ljudi in 17.000 milijonov kron; ameriška meščanska vojna (l. 1863—65) 656.000 ljudi in 17.000 milijonov kron; prusko-avstrijska vojna (1866) 51.000 ljudi in 4800 milijonov kron; francosko-meksikanska vojna (1866) 65.000 ljudi in 360 milijonov kron; braziljansko-paraguajska vojna 530.000 ljudi in 1150 milijonov kron; nemško-francoska vojna (1870—71) 290.000 ljudi in 7580 milijonov kron; rusko-turška vojna (1876—77) 180.000 ljudi in 4560 milijonov kron. V kratkem času 75 let je torej žrtvovalo človeštvo na oltar moloha 4 milijone 670.000 ljudi in 74 milijard 460 milijonov kron. (Vsaka milijarda je tisoč milijonov.) Ali to število še ni pravo kajti manjkajo še številke za avstrijsko-ogrsko vojno, za nemško-dansko, za bosensko okupacijo, srbsko-bolgarsko, grško-turško in razne afrikanse in azijske vojne. Ako bi bila ta sveta vsa v srebrnih kronah, bi iznašala njena teža 372 milijonov 300 tisoč kilogramov, in da bi se ta teža odpravila po železnici, bi bilo treba vlaka s 37.230 vozovi, ki bi zavzeli dolžino 186 kilometrov.

Sveži kruh in fino pečivo dobite vedno v hrvatsko-slovenski pekarni

Curiš i Radakovič

623 So. Throop Street CHICAGO. Vozi tudi na dom

M. Lackovič in Fr. Smetko

378 West 18th St., Chicago MODERNO OPREMLJENA SLOVENSKA TRGOVINA Z JESTVINAMI (GROCERJA.) Najboljši riž, kava, čaj, moka itd., sploh vsakovrstno domače in prekomorsko blago vedno sveže po najnižji ceni na prodaj. Na zahtevo razvažam blago tudi na dom, za kar nič ne računim.

Joseph Kratky,

575 W. 17th St., Chicago, Ill. Izdelovalec najfinjših cigar vsake vrste. Na debelo in drobno.

Fino Opremljena Gostilna

z najboljšimi pijačami kakor z Atlas in Pilsen pivom, vinom in raznovrstnimi likerji, dalje s smodkami in prostim "lunchom". Zastopstvo najboljših parobrodskih črt; prodaja parobrodskih listkov in pošiljanje denarja v staro domovino. Postrežba točna in solidna.

Mohor Mladič

Novi prostor: 583 So. Centre Ave. vogel 18th St. Chicago, Ill.

G. Vokoun 559 W. 18 St. Chicago. Popravlja dežnike in pipe po primernih cenah.

Slovenski krojač

Izdelujem nove moške obleke po najnovejši modi in poravljam stare po najnižjih cenah. Cenjenim rojakom v Chicagi se priporočam v obili obisk.

Gabriel Vouk,

624 So. Center Ave., cor. 19th St. CHICAGO, ILL.

Valentin Potisek GOSTILNICAR

1237-1st St., La Salle, Ill. Toči vse, gostilni podrejene pijače inse priporočam rojakom za obilen obisk. Postrežba točna in solidna.

Pozor Rojaki Slovanci!

Prevezel sem na novo opremljeno gostilno "TRIGLAV" od brata Mohorja.

Točim sveže pivo, domače vino in druge raznovrstne pijače. Na razpoložim vedno pripravljeno prenočišče. Postrežba točna in solidna. Priporočam se za obili obisk.

John Mladič,

617 So. Centre Av., Chicago, Ill.

KUPUJTE PRI

Albert Lurie Co., 567-69-71-73 Blue Island Ave. CHICAGO, ILL.

Velika trgovina z mešananim blagom.

Zmerne cene vsak dan.

V kratkem izide!

Primerno delo dobiš le, ako si zmožen angleščine.

Slovensko-angleška slovnica, Slovensko-angleški tolmač in Angleško-slovenski slovar.

Vse tri knjige v eni stane le \$1.00 in jo dobiš pri

V. J. KUBELKA AND CO. 9 Albany St., New York, N. Y.

POZOR!

Mogoče kdo misli, da v Chicagi ni dobili takega mesa kot v stari domovini. Ampak to je zmotal! Pri meni se dobi: domače klobase, domače suho meso, žive kokoši čiste kokoši in meso vse vrste. Cene najnižje, blago najbolje. MIHAEL LACKOVIČ, 376 W. 18th St., Chicago.

Slovenecem in Hrvatom!

namenjamo, da izdelujemo raznovrstne obleke, po najnovejšem kroju. Unijako delo; trpno in lično V zalogi imamo tudi razne druge potrebščine, k spa. daji v delokrog oprave — oblek. Pridite in ogledite si našo izložbo. Z vsem spoštovanjem J. J. DVORAK & CO. UNION CLOTHIERS & TAILORS 598-600 BLUE ISLAND AVE.

GOSTILNA, dobro in vedno preskrbljena

z najboljšimi pijačami, unijakimi smodkami in prostim prigrizkom. Dvorane, za društvenene seje, svatbe, zabavne večere, veselice itd.

Potujoči rojaki vedno dobro došli.

Priporočava se vsem v mnogobrojen obisk

Šajnek & Hans

(Narodna dvorana, prej Frank Mladič) 587 SO. CENTRE AVE., CHICAGO, ILL.

Vsakdo SE VESELI LEPE SLIKE

Mi vemo, da smo vam izdelati take slike, da jih sočete veseliti Vi in Vaši prijatelji.

je izkušen fotograf,

Sedaj smo v položaju fotografirati ob večerih, s pomočji električnih zarnic z najboljšim vspehom.

391-393 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO. TELEFON CANAL 287. USTANOVLJENO 1883.

Slovinci Pozor!

Ako potrebujete obleke, klobuke, srajce, kravate, ovratnike ali druge potrebne reči za moške -- za delavnik i praznik, tedaj se oglašite pri meni, kjer lahko govorite v svojem materinem jeziku.

Čistim tudi stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURAJ MAMEK. 581 Center Avenue, blizu 18. ul., Chicago

ZEMANOVO "GRENKO VINO",

je najboljšo zdravilo svoje vrste, izvrstno sredstvo proti boleznim želodca, črev in ledvic, čisti kri in jetra. NEPRESEGLJIV LEK ZA MALOKRVNE ŽENE IN DEVOJKE. Izdelano iz najboljšega vina in zdravilnih zelišč.

ZEMANOVA "TATRA",

želodečni grenček. Tatra je izdelana iz zdravilnih zelišč tatranskega gorovja, zdravi živčne slabosti, podpira lahko prebavo želodca in se je dobro obnesla proti bolestim revmatizma. Dobiti v vseh slovenskih salunih kakor tudi pri izdelovalcu teh najboljših zdravil. Prodaja na debelo in drobno najboljša Californijska vina.

B. ZEMAN, 777 Alport Street, Chicago, Ill.

ALOIS VANA

izdelovatelj — sodovice, mineralne vode in raznih neopojnih pijač. 82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

DR. F. J. PATERA

Ordinuje: na severozah. voglu ASHLAND IN MILWAUKEE AVE. od 12. do 3. ure popold.; od 7. do 8. ure zvečer v ponedeljkih, sorkih, sorkih in petkih. Telefon Canal 180.

Goriška Tiskarna A. Gabršček Gorica, Gosposka ulica št. 7.

Gorica, dne 13. junija 1907. Cenjeni gospod Ivan Kater 669 Lorain St. Chicago Ill. U. S. A.

Poljnjem prijem zvesta K 1907. 16. Kateru se natrati med tamkajšimi Slovenci in Gregorčev spomenik in ga vsrstati na nos in nabiti, da ga ravno njegovemu namenu "katerčev" se tam za čisto pozitivnost, tam namenjamo, da smo denar nabili v Goriški "Slovenski Tiskarni" in vsem obvestiti. Čudovi! odla za Gregorčev spomenik. Izjavljamo se vam in ljubimo 2 odlični gospodarstveniki Upravništvo, L. Galisček

vaznic vsemu svojemu siromanu dal sem napraviti klišej od potrdilnega pisma, da rojaka dokažem, kako kruto krivico je delal g. Konda, ki je v eni številki svojega lista napravil z lažmi, da se sedaj za Gregorčičev spomenik prani denar v mojem žepu! Se, g. Kondatu še na misel ni do, da bi se mogel on, — tak meteneč — kedaj ujeti! — ga skupaj se je nabralo 50; in sicer je izkazan v št. Glas Svobode z dne 18. januar 1907 znesek \$19.60, v št. 4 nek \$1.85, v št. 5 znesek \$5.70, v št. 6 znesek \$14, v št. 9 znesek \$2.90, v št. 10 znesek \$12.25 v št. 11 znesek \$5.20, kar zna skupaj zgorajšno svoto. Kozanima in kdor se hoče prepati, pa naj pregleda dotične slike Glas Svobode in sešteje sem to svoto, po odbitku poštne 35c, torej v ostanku \$61.15. K 76 h pošteno odposlal, doje zgorajšno pismo. — Jaz bi zadevo priobčil v Glas Svobode takrat, a baš v tistem času me začeli detektivni od vseh mi preganjati zaradi enega listka "Javnega uprašenja", ero je Konda brez moje vedni in proti moji volji priobčil v Glas Svobode, s čemer je bil v neprilike in občutno arno škodo tudi g. Tisola in gg. Dullerja. Potem sem bil v dva meseca v zaporu, in ko prišel na prostost, pa so pri druge skrbi, vsled katerih sem bil na ono zadevo: Konda je bil nagajati, intrigrirati in tožati — sedaj je hotel ineti list na — saj zdaj je bil toliko kaprost, sklenil je prijateljstvo sbovnik, katere je prej hu na napadal, in ni se mu bilo na več bati, da bi mu poštna

in "mnogozasluzni vsestranski voditelj" vabil v Ameriko s svojimi sirenskimi glasovi, v to "obljubljeno deželo", po kateri se bajde cedi mleko in med. — Konda seveda misli, da jaz teh pisem nimam več; svoječasno sem namreč omenil nekaterim njegovim ožjim prijateljem, da mi je pisma raztrgala in vrгла v ogenj moja štiri letna hčerka. To pa sem storil z namenom, da bi Kondatov značaj še bolj spoznal. Najprej hočem objaviti nekaj izvlečkov iz obširnega pisma njegovega zaupnika g. B., kateremu je Konda naročil, da naj me sku-si sam semkaj dobiti. G. B. piše: "Chicago, 2. junija 1906. — "Jaz ti odkrito rečem, da sedajni urednik (t. j. Feigel) bi rad kaj boljšega napravil, a ne zna. Prvič ne zna, drugič pa socialist ni, in tretjič mu je vse eno, je-li dobro ali ne, samo da je list poln. To pa je krivo, ker moč nima tistega ponosa, ki človeka krasi, ponosa na svoje delo. Pa kaj si čemo pomagati; boljše je nekaj, kakor pa nič. Vidiš, ko bi ti sedaj tukaj bil, lahko bi imel dobro službo ter imel odprto lepšo bodočnost za se in za svojo družino, kakor pa v stari domovini. Z g. Kondo sva se pogovarjala o tebi to in ono; kakor se je izrazil, sprejel bi Te v službo in seasoma tudi v kompanijo, — denar za potovanje pa povrne. — (— ga ni nikdar povrnil! —) "aki si pameten, sedaj imaš pot odprto, in kdo ve, če ni Tvoja sreča. Toda ne odlašaj; službo imaš in plačo tudi (Dalje na 4. str.)

Uprašenje na vse zadnje nastane: ali naj pustimo še vbodoče, da bodo delaveci celega sveta ropani v korist nekaj kapitalistov?

Bližanje starosti.

Mi se začnemo starati takoj, ko začne pešati naša prebava in vsesavanje slabo. To pomeni, da telo sploh ne dobiva dovolj hrane in je nezmožno prebaviti to, kar prejme. Mlademu, zdravemu človeku ne sme delati jed nobenih težav, pretakanje njegove krvi mora biti redno, kri mora biti čista in močna. Kakor hitro se pojavi kak nered, je treba takoj misliti na pomoč. Trinerjevo Ameriško grenko vino je v takih slučajih najuspešnejše zdravilo ker ne dovoljuje, da bi prebavila postala prelena. Prisili jih k delu, napravi prebavo popolno in spremeni hrano v čisto, zdravo kri. Rabi se mora v vseh slučajih železodnih boleznih, v boleznih prebavil in krvi. V lekarnah. Jos. Triner, 616—622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Slovensko-angleška slovnica, slov. ang. tolmač in angl. slovar za samo \$1. — pri V. J. Kubelka, 9 Albany St., New York, N. Y.

Zobodol, bolečine v križu, prehlajenje, trganje i t. d. Ljudje pravijo, da jih nobeno sredstvo ne ozdravi tako kot svetovno znani Anehor Pain Expeller. To je pripravljeno tako, da zdravi takoj. 25c in 50c.

Najboljše in najfinejše obleke so po nizki ceni na prodaj pri H. SCHWARTZ, 16—18 N. Halsted St., Chicago.

Velika zaloga klobukov, čepic, čevljev, perila in kovečkov. Kdor kupi za pet dolarjev, dobi darilo.

Društvene regalije, kape, prekoramnice, bandera itd.

za slovenska društva najbolje preskrbi Emil Bachman 580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

M. A. Weisskopf, M. D.

Izkušen zdravnik. Uraduje od 8—11 predpoldne in od 6—9 zvečer. 885 So. Ashland Ave. Tel. Canal 476 Chicago, Ill.

JUNGLE

Angleški pisatelj Upton
Sinclair Z avtorjevim
dovoljenjem prevaja
Ivan Kaker. : : : :

(Copyright, 1905, 1906, by Upton Sinclair.)

(Nadaljevanje.)

Ko je bil spet na prostem, odpravil se je, brez vsacega centa v žepu, naravnost k Jack Duane-tu. Ponižno, spoštljivo in hvaležno je prišel k njemu, kajti Duane je bil gentleman in strokovnjak, in čudno je bilo, da se je hotel pajdšati z navadnim delavcem, — z bivšim beračem in klatežem. Jurgisu ni šlo v glavo, kak hasek naj bi imel Duane od njega, reveža; ni vedel, da je mož, kakor je Jurgis, — na katerega se je lahko zanašati v vseh slučajih, ker bo vedno zvest ostal onemu, kdor je z njim prijazen, — da je človek s takimi lastnostmi in tako odkritim značajem tudi med zločinci, kakor v vseh drugih slojih, bela vrana.

Naslov, ki ga je imel od Duane-ta, se je glasil na podstrešno sobico v okraju Ghetto; bilo je to stanovanje male zale, Francozinje, Duaneove priljezne, ki je ves dan za denar šivala ter si poleg tega služila denar tudi s prostitucijo. Povedala je Jurgisu, da je Duane odšel stanovat drugam, — ni se več upal tukaj zadrževati, radi policije. Sedaj stanuje v tinskem in razbojniškem brlogu v kleti neke gostilne, od koje mu je priljezna dala naslov. Ko je Jurgis prišel in uprašal po Duane-tu, je gostilničar izjavil, da o njem še nikdar ni nič slišal in da sploh ne pozna človeka s tem imenom: šele ko je Jurgisa vse podrobnosti izprašal in se prepričal, da ni kak vohun, mu je pokazal skrivne stopnice zadaj; takoj za zastavnicco je stanoval človek, ki se je pečal s tem, da je dajal za dobro plačilo tatovom in razbojnikom varno skrivališče ter od njih tudi kupoval razne priporane stvari.

Duane je bil vesel, ko ga je zagledal; bil je čisto brez evenca, kakor mu je omenil, in nestrpno je že pričakoval Jurgisa; da mu pomôre priti do denarja. Razložil mu je svoj načrt, in potem pripovedoval svojemu prijatelju ves dan to in ono iz življenja velikomestnih zločincev ter mu tudi pojasnil, kako si more služiti svoj kruh v tem svetu zločina. To zimo se ne sme upati, da bo šlo gladko, prvič radi njegove bolne roke, drugič pa ker se je baš sedaj polotila policije ne-navadna gorečnost v izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti; toda dokler ostane policiji še nezpoznan, se mu ni treba prav nič bati, ako je količkaj previden. Tukaj pri "očetu Hansonu" (— kakor so imenovali starega grešnika-prikrivaleca —) more si odpočiti v miru; kajti oče Hanson je zanesljiv mož, — stal mu bo na strani, dokler bo v redu plačeval, in vedno eno uro poprej opozoril na pretečo nevarnost, v slučaju da bi policija kaj zavohala. In Rosensteg, lastnik zastavnice, kupuje vse za tretjino cene ter jamči, da ne pride njeru tako prodane stvari na sveto pred enim letom.

Izbio, kjer je stanoval Duane, je grela majhna petrolejska peč; sedela sta pri njej in se pogovarjala do večera; potem sta skupaj večerjela. Okoli enajste ure ponoči sta se tiho splazila skozi zadnje duri na cesto; Duane oborožen z nekako pračo — kratko vrvice, na koje vsakem koncu je bila privezana precejšnja kovinska kroglica. Dospela sta v kraj, kjer so stale same elegantne hiše, in Duane je splezal kakor mačka na cestno svetilko in ugasil luč; potem sta se stisnila v vhod neke kleti ter pridrževala sapo.

Kmalu na to je prišel mimo človek; bil je delavec, in pustila sta ga nemoteno dalje. Čez mala časa so se zaslišali teški koraki policaja; prihulila sta se še bolj in niti z mezinem nista ganila, dokler ni zginil v daljavi. Čeprav sta bila vsled nepremičnega stanja popolnoma odrevenela, sta vendar še ostala cel četrt ure v svojem skrivališču, — in potem so se spet približali koraki, topot hitri in lahki koraki. Duane je dal Jurgisu znamenje z močnim sunkom v rebra, in ko je mož odšel mimo, sta se dvignila. Duane se je splazil za njim neslišno kakor senca, in kmalu nato je čul Jurgis votel udarec in zadržan krik. Stal je le nekaj korakov zadaj ter je skočil naprej, da drži moža za usta, dočim ga je Duane, kakor dogovorjeno, trdno držal za roke. Toda mož je bil od udarca ves omaljen in bi se gotovo zvrnil na tla, da ga ni prijel Jurgis za vrat, med tem časom pa mu je njegov drug hitro ko blisk spraznil vse zunanje in notrajne žepe ter pretipal tudi prste na roki. Ko je bil gotov, je šepnil: "Dobro!", na kar sta ga vlekla k stopnicam h kleti ter ga vrgla dol. Potem sta brzih korakov zginila vsak v nasprotno stran.

Duane je prišel prvi domov, in ko je Jurgis prispel, je bil oni že pri pregledovanju svojega plena. Bila je tu zlata ura z verižico in medaljončkom, poleg tega svinčnik v srebrnem držalu, škatljica za vžigalice, pest drobiža in žepna knjižica. To zadnje je odprl Duane z mrzličnim pričakovanjem, — vsebovala je pisma in denarne nakaznice, dve gledališki vstopnici in slednjič v zadnjem predalu razvoj bankovecev. Našel je: en dvajsetak, pet desetakov, štiri petake in trije papirnati dolarji. Duane se je globoko oddahnil: "Zdaj je nama pomagano!" je rekel.

Ko sta listnico pregledala še enkrat, sta jo sežgala z vso vsebino, razun bankovecev, in tudi fotografijo malega dekleta, ki se je nahajala v medaljončku. Duane je vzel uro in druge vrednostne stvari in se potem vrnil s šestnajstim dolarji. "Ta lopov judovski trdi, da ni dobro zlato," se je Duane jezil, ko je stopil v sobo. "Vem, da je to laž, toda on ve, da denar rabim."

Razdelila sta si rop, in Jurgis je dobil kot svoj delež petinpetdeset dolarjev in nekaj drobiža. Branil se je, da je preveč; a oni je trdno sklenil in vztrajal pri tem, da ima iti vse, kar priporata, na enake dele. Tokrat je izpadlo posebno dobro, bolj kakor navadno.

Ko sta zjutraj vstala, je šel Jurgis kupit časopis; razbojniki so se izredno zabavali, ko so čitali v listih popisana svoja junaštva. "Imel sem nekaj tovariša, ki je vedno z največjo slastjo čital o svojih činih," je pripovedoval Duane s smehom, "dokler ni nekega dne bral, da je spregledal tri tisoč dolarjev v notranjem žepu oprsmika."

List je objavil dolgo poročilo o večerajšem roparskem napadu; očitno je, da je na delu cela drhal, — je izvajal časnikarski poročevalec —; kajti to je že tretji slučaj v teku enega tedna, in zdi se, da je policija brez vsake moči. Žrtve je bila neki zavarovalni agent, in imel je pri sebi sto deset dolarjev, ki pa niso bili njegovi. Njegovo perilo je bilo slučajno zaznamovano z njegovim polnim imenom, sicer bi sedaj še ne mogli dognati, kdo da je. Zločinec je udaril prav krepko, tako da so se agentu možgani pretresli; razuntega so ga našli napol zmznjenega, in bržkone bo izgubil tri prste. Časnikarski poročevalec je najprej hitel k družini nesrečnega, da vidi kak utis bo napravila na njo ta strašna novica.

Ker je bilo to prvič, da je Jurgis izvršil tak zločin, ga je vest vendarle nekoliko pekla; toda tovariš se mu je smejal v obraz, — to pač spada k stari in ni drugače. Ne bo dolgo, in Jurgis se bo za to tolika menil, kakor mu je bila mar usmrtitev vola v klavnicih. "Gre se samo za to, ali naj živim jaz, ali naj živi oni," — ga je tolažil —, in potem pa je že boljše, da ostanem jaz."

"Ali, on nama vendar ni nikdar kaj žalega storil," je pripomnil Jurgis zamišljeno.

"Pa je gotovo imel namen, da oslepri in oropa koga drugega," ga je zavrnil prijatelj. "Lahko vzameš na to strup."

(Dalje prihodnji.)

SRCE V BLATU

Ivan Molek.

Videla sta se prvič v posredovalnici za delo. Srednjevevlika soba je to v tretjem nadstropju nebotičnega poslopja, kakršnih je mnogo v Chicagu in po drugih večjih mestih v Ameriki. Soba je neokusno opremljena; v enem kotu par klopi za mnogobrojne obiskovalce, v drugem majhen umivalnik in v tretjem in četrtem za majhno pregrajo tik dveh oken, skoz ktera se sliši z ulice vedno, glušeč ropot, pa dve pisalni mizi, par stolov in težka železna blagajna v kotu, to je vse. Pri mizi na desni se je na gugalnem stolu neprestano vrtil sladkoprijazni agent, kateri je imel opravljati z brezposelnimi možiki, a pri drugi mizi pa — istotako nič manj sladkoprijazna agentinja, mlada dama vabljive zunanosti, ki je bila nameščena za ženske prosilce.

V tej sobi sta se torej prvič sešla in videla, kar je zadostovalo, da se je pozneje med njima izemila tista nežna, a — kratka vez. I zakaj pa ne v posredovalnici za delo? Drugi se srečajo in zaljubijo v gledališču, cerkvi, gostilni, plesni dvorani, v senčnatem parku ali kjersibodi. Pa v deloposredovalnici je tudi življenje, življenje, kakršnega menda ne poznajo oni, ki redno obiskujejo velika gledališča.

Sedel je na klopi in čakal, da se izvrsti kakih desetero prosilcev, ki so bili došli pred njim. Pri tem je vprl pogled na nasprotno stran, kjer je bil ženski oddelek, in videl jo je, kako je tam, kakor on, sedela in čakala. Vsak dan je srečeval dekleta, v dotiki je bil z njimi, videl jih je mnogo prej in pozneje tudi v ravno tej sobi, pa se ni brigal za nje. Kako se naj briga revež za take stvari, ko mu je pa na prva, glavna in vsesrazdajajoča skrb: kje in kaj naj jutri je. Toda takrat, čudno — imel je človeško srce — tisti drobni, blede obrazek, na katerem je pustila nekdanja, zdrava rdečica majhen sled — tiste majhne plave oči, ki so izražale vse: bedo, žalost, strah in neko nepopisno bolelost — tisti bujni, svetli lasje — sploh tista drobna stvarca se mu zdela lepa, prikupljiva. Imela je na sebi borno, a čedno, črno krilo in takisto črn jopič in nizki klobuk, ki je imel na čelu veliko črno pentljo. Čim bolj jo je opazoval, tem bolj mu je ugajala tista borna a čedna črna obleka, tista črna pentlja, tem bolj so mu bile simpatične tiste plave oči, iz katerih je odsevalo nekaj tako boleznega, prosečega.

Prvi hip je občutil do tega bitja samo usmiljenje, veliko usmiljenje.

"Uboga stvarca" — mu je govorilo srce — "bedna si, kakor jaz; trpiš, kakor jaz; nikogar nimaš menda na svetu, kakor jaz; semkaj si prišla, prositi dela, kakor jaz; plačati boš morala odesrku agentu, kakor sem jaz plačal ... Pomiluj me, dekle! Rad bi ti pomagal, če bi le mogel —"

Pa tudi ona si je ogledala svoje tekmovalke in moške prosilce. Opazila je tudi bledega mladeniča v rjavem, obnošenem povrniku, s črno, pomečkano kravato in v vsakdanji, zaprašeni kapi, kateri je sedel njej naproti. Parkrat ga je še skrivaj pogledala, in tu se je srečala z njegovimi očmi. Topel je bil njegov pogled in naklonjen; zdelo se ji je, da govori iz tistih oči usmiljenje. In njeno srce je govorilo, da sočustvuje z njim ...

Prišla je vrsta nanj, in stopil je k agentu, kateri je pa odmajal z glavo in dejal, da danes ni nič. (Dalje prih.)

Trg, kjer se prodajajo kapitalistični principi, je vedno odprt.

Pravijo: denar govori vse jezike. Njegove glavne besede so pa delaj in pogini.

Od uredništva.

Razprava "Nova vera — novi bog" je morala vsled preobilega važnega gradiva topot izostati.

KNJIŽEVNOST.

Kako so nastale vere in bogovi? Po Ingersollovih spisih za Slovence priredil Ivan Kaker. Ponatis iz "Proletarca". Cena 30c. Dobi se pri izdajatelju Ivanu Ka-

kerju, 629 Laflin St., Chicago, Ill.

Ta knjižica, ki šteje 76 strani, in je izšla ravno te dni, je ponatis našim čitateljem že znane razprave, ktera izhaja v našem listu — že dalj časa pod naslovom "Nova vera — novi Bog."

Dober del vsebine te knjižice je torej somišljenikom kolikor toliko znana. Kogar torej zanima nadaljevanje in konec te razprave — in mislim, da vsakega prijatelja napredka in svobodne misli — in neče čakati, da se dokonča v "Proletarcu", kar bi menda vzel najmanj še en mesec, naj si to knjižico takoj naroči. Čitanje te knjižice je prava slast za vsakega, kdor živi z duhom časa. G. Kakerju, kateri je somišljenikom po Ameriki že precej znan po svojih prevodih protiklerikalnih spisov, se je — odkrito rečeno — ta brošura najbolj posrečila. Ne samo poljudnost jezika v prevodu, temveč tudi vsebina sama, katero je g. prevajatelj izbral iz Ingersollovih spisov, je dragocenega pomena. Saj je R. G. Ingersoll, kolikor so meni znana njegova dela, bil mož talenta, velik mislec in dober poznanelj stvari, katero je obdelaval; težko, če je kateri ameriški pisatelj posegel tako globoko v to kulturno vprašanje — boj zoper religije — kakor ravno Ingersoll. Prevod te brošure je nov in očiten korak v kulturnem boju zoper klerikalizem med Slovenci — smel korak, ki ni več na nestalnem stališču osebnega boja, marveč na stališču načelnega boja, boja zoper neumne verske dogme, zoper nabozništvo, kterega je porodila nevednost in kterega zagovarja zopet nevednost. Smelo smem reči: kaj tako radikalnega, kulturno-znanstvenega in do nagote razkrinkajočega versko bolezen na telesu človeške družbe, — se še ni tiskalo v slovenskem jeziku. Za nekatere ljudi bo torej senzacija, a za naše verske fanatike pa nož do srčne krvi. In tega je bilo treba — kajti čas hiti!

Knjižico najtoplejše priporočamo. Cena ji je tako nizka, da si jo lahko omisli vsak somišljenik, in ne samo to, vsak somišljenik jo mora tudi razširiti med maso, ktera še tava v temi in nevedni. Vsakdo naj knjižico čita, in tudi premisli, kar čita. Ko je to doseženo, dosežen je tudi zvišen namen pisatelja in prevajatelja.

J. M.—k.

Ne sodite, da ne boste sojeni!

(Nadaljevanje s 3. str.)

dobro. Ako boš delal dobro, bo list začel izhajati dvakrat na teden, in to je za-te še boljše ...

"... Tudi namerava Konda napraviti novo" svoje tiskarno, to pa ne prej, da ima dobro in zmogne ljudi pri listu ...

"... Torej dovolj za danes. Piši kaj za list, ali pa kar sem pridi, — kesal se ne boš, ker imaš tukaj boljšo službo in gotovejšo bodočnost ..."

"... Pojasnil ne potrebuješ nobenih več, ker smeš se name zanesti. Radi potovanja tudi več, da Ti denar povrne. A on potrebuje človeka nujno, ker drugače list propade nazaj. Le kratek pomislek, piši ali pa kar pridi. Pazi, da se ne boš kesal."

Na to pismo sem odgovoril svojemu prijatelju B., da jaz na njegove besede ne morem nič dati, ker ni on lastnik, in naj mi piše lastnik sam, ako hoče kaj od mene. Dne 30. junija 1906 pa mi je potem pisal Konda obširno, 6 strani obsegajoče pismo, iz koje-ga povzamem glavnejše točke:

"Cenjeni g. Kaker! Sodrugi B. mi je ravnokar naznanil Vaše sporočilo, na katero Vam takoj odgovorjam. Da Vam pa sodr. B. ni dovolj pojasnil tiščo se službe uredništva, je bilo krivo preobilo moje delo, ker razven lista opravljam še tajništvo S. N. P. J., katero daje mnogo posla. Sodr. B. mi je pravil o Vas še v preteklem letu in rekel, naj Vam pišem, ako bi hoteli prevzeti službo urednika, a jaz, misleč pustiti tajništvo jednote ter se posvetiti edino le za list, a ker so mi pa pri zadnji konvenciji spet ta jarem nataknil (— ti reveži! —), primoran sem bil oziroma sem še danes poiskati si zmognega urednika, in kot takega priporočal mi je sodr. B. Vam.

Radi pomanjkanja časa sem potem sporočil sodrugu B., da Vam piše on, kar je tudi storil ...

Torej, g. Kaker, Vam še naznanjam, kar se zelite zvedeti. O sedajnem uredniku mi Vam ni treba še več pisariti o njegovej zmožnosti. Mi potrebujemo urednika za list Glas Svobode, urednika v pravem pomenu besede, kateri bi deloval energično za blagor proletarijata (— kaj še, za Kondatov žep!) — ter zastopal delavca trpina v boju proti kapitalizmu in izkoriščevalcem (— To so pa res prav krate in zmahtne molitvice za te gmajni folk tega ferderbanga cajt!) —). Da pa more urednik svojo nalogo čestno in uspešno reševati, treba mu je vsestranske izobrazbe in izkušnje, kakor sami povdarjate v svojem pismu (— Gotovo! Kajti s Kondovim kravjim žurnalizmom se ljudstvo ne bo izobrazilo! —). A takih mož je, žal, le malo med Slovenci, osobito tu v Ameriki. Ravno tu v Ameriki so pa Slovenci osebnostno potrebni pouka o socializmu (— kajne, takega, da nese? —). Semkaj dohajajo rojaki večina nezavedni in neizobraženi (— in tukaj jih Konda napravi še bolj neumne in divje!). V stari domovini zadržujejo jih duhovniki in vladno suženstvo v razvoju in napredku (— in zato pa pravi sedaj Konda, da jaz krošnjaram in usiljujem po vseh listih s prevodi iz protiklerikalnih mlakuž, kakor so n. pr. svetovni učenjaki in največji svobodomislici: Tolstoj, Haekel, Hoenbraech, Währmund, Ingersoll!!! Učenemu Kondatu so vsi ti slavni možje ničla in se njegovim zaslugam niti zdaleka ne morejo primirjati! — G. Konda, ali ste spet kak taji-pakt sklenili z gg. duhovniki? —); tu se pa pomilovanja vreden Slovenec ne zaveda svojih pravic in svobode. Kakor mi je sodr. B. o Vas, g. Kaker, pravil, ste Vi jako navdušen naprednjak in da imate veliko veselje delati za narodni in občni blagor (— seveda ne v Kondatovem smislu, vsled česar sem padel pri njem v nemilost! —). Torej, g. Kaker, pridite v Chicago; mislim, da Vam ne bo žal. Plača \$15; za sedaj ni mogoče več; ako pa se list povzdigne in napreduje, zvišala se bo tudi plača. Pozneje sem tudi pripravljn, da se z Vami združim pod sprejemljivimi pogoji. Samoumevno, ako bodede delali po izreku: "Eden za vse, vsi za jednega" (— namreč Kondata! —). Omenim naj le še, da, dokler izhaja list enkrat na teden (upam pa, da bo vkratkem dvakrat), da mi bodede zraven tega še kaj pomagali pri tajništvu jednote, ako bode potreba in kolikor Vam bode čas pripuščal. Obratno bodem Vam tudi jaz pomagal, ako bodede potrebovali. (— Saj mi je res pomagal; do revščine, do velikih neprilik in do ječe, in zdaj mi hoče pomagati še do slabega glasu, da bo mera njegovih "dobrot" polna!!!)

"... Torej, g. Kaker, ako se bodede odločili za ta posel, kar skoro ne dvomim, bodite nam dobrodošli, in to kar najprej mogoče. Končno naj še omenjam, da stanovanje se bo tudi dobilo, in ako bodede še kaj drugega potrebovali, Vam bodem na razpolago, kolikor mi moči dopuščajo.

Da, da Konda — kdor prime, bo z mečem pokoril Skomeljem: Pozivam Kondo na čast. Naj odbere on tri porota jaz tri. Na tem častnem jezcu, — vkolikor se tega storil danes — dokazati deče:

da nisem učiteljska pro-marveč da sem od učitelja stopil prostovoljno in z nami spričevali;

dokazati hočem, da nisem begunil v Ameriko ali da b kedaj kam "popihal", ma-me je zvalil semkaj K lažnjivimi objubami;

dokazati hočem, da Konda infamen lažnjivec gant;

dokazati hočem, da Konda razbojniško napad najmanjšega povoda; s lažni in zavijanji, — ka razume le on sam, — on svojim licemerstvom in mom brezvestno zasrtraj slovenskega ljudstva v A

V časopisju se ne bom njim preprial, pa naj ne nã-me še toliko blata. Dov že danes povedal za ljudi, jo razum.

Kako so nastale vere in bogovi?
Po Ingersollovih spisih za Slovence priredil Ivan Kaker.
CENA KNJIŽICI 30c
Dobi se pri izdajatelju: Ivanu Kaker, 629 Laflin St., Chicago, Ill.

Podpirajte socialistično časopisje! Naročajte, čitajte in hrvate "Proletarca"! Priporočajte hrvaškim delavcem "Radniško Stražo".

Dolžnost vsakega socialističnega je, da podpirati svoje časopisje. Agitirajte za "Proletarca". Pridobite mu nove naročnike.